

Cova de les Pells

Esparreguera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Camí de Can Tobella.
Emplaçament Carretera de la Colònia Sedó al Puig, després de deixar la carretera d'Olesa a Esparreguera.

Coordenades:

Latitud: 41.5417
Longitud: 1.87808
UTM Est (X): 406421
UTM Nord (Y): 4599501

Classificació

Número de fitxa 08076 - 74
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Privada
Titular: 08075A00800012
Autoria de la fitxa ArqueoCat SL- Josefa Huertas i Natalia Salazar
Data de registre de la fitxa: dc., 07/05/2008 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: OPC
Data de la darrera revisió: dc., 15/04/2026 - 12:37

Descripció

A la part baixa de la Costa de la Gorgonçana hi ha restes d'una pedrera que es creu estigué en funcionament durant la segona meitat del segle XIV i al llarg dels segles XV i XVI i que es coneix com a cova de les Pells. Aquestes grutes o coves artificials són part dels diferents rebaixos i zones d'extracció del material constructiu que es practicaven per a l'elaboració de basses, millora dels recs i canals, i per a la construcció dels mateixos molins que es concentraven en tota la Costa de la Gorgonçana.

La pedra de la zona, és sedimentària, fàcil de treballar i se la coneix com a travertí. D'aquest material són la majoria dels paraments conservats de les restes d'aquestes construccions que encara poblen la zona. La cova es troba en el costat esquerre de la carretera de Can Sedó a Santa Maria del Puig, després d'haver deixat la carretera d'Olesa a Esparreguera (C-1414), a l'alçada del Fabricó i per sota de Can Duran. La cova queda pràcticament a la mateix cota de la carretera, amagada per la vegetació i a peu de la cinglera.

Encara poden apreciar-se les empremtes dels treballs d'extracció de la pedra al mateix interior de la cova.

Història

El grup de molins de la Costa de la Gorgonçana captaven l'aigua del sobreexidor d'una deu d'aigües subterrànies que es troba ubicada en aquest indret. La documentació menciona l'existència d'un molí ja l'any 964.

El topònim de la Gorgonçana no apareix però fins l'any 1067. L'any 1101 es documenta un mas, i no és fins l'any 1209 que no es parla directament de l'aigua de la Gorgonçana, i ho fa per dir que rega l'hisenda del monestir. L'any 1335 ja se l'anomena Illa de la Gorgonçana. Per trobar la primera menció explícita sobre un molí hidràulic cal esperar fins al segle XIV.

Bibliografia

ACHÓN, O. (2003). «Aprofitament dels recursos hidràulics d'Esparreguera. Els molins de la costa de la Gorgonçana», a *Actes II Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya*. Sant Cugat del Vallès 18-21 d'abril de 2002. Vol. II, pp. 468-475.

VILA, G. (2003). *Carta Arqueològica del Municipi d'Esparreguera*. Ajuntament d'Esparreguera, inèdita.

